

Fra serien : Set Nedefra

Af Jørgen Olsen

SUPPLERENDE BETRAGTNINGER '2017' OM, ----

----- FOLKEKIRKENS LIV OG TEOLOGISKE FORHOLD

Indholdsfortegnelse :

Indledning : ----- Side 1
Om det supplerende indhold : -- Side 1 – 2
Konkrete emner til dialog : ----- Side 3 - 5

INDLEDNING

I 40 år har jeg ventet på en bevægelighed i Folkekirken. I jubilæumsåret for den Lutherske reformation, efterlyser jeg i endnu højere grad, at opleve viljen til at åbne for dialogen om 'revision' af det 500 år gamle grundlag i kirken. Tiden er til en 'reform' af den 'reformerte' Folkekirke. Det er ikke kun Folkekirken struktur og 'livsform', der for mig at se er ved at ligne datidens Katolske Kirkes ydre form i overdådighed og magtfuldhed, som jo netop var en del af grundlaget for den Lutherske reformation. Det er også i relation til befolkningens høje almene viden, også i religiøse og teologiske relationer. Hertil den samfundsmæssige udvikling i almindelighed. Vor kultur er under bevægelse, og kirken må følge med. ***'Poppede' løsninger er uden mening. --- Der er brug for fornyet grundlag til samling af vor kulturelle samhörighed.***

Befolkningen giver reaktion ved bl.a. stigende antal udmeldelser af Folkekirken. Kirken kan ikke længere samle folket. Men det er min betragtning, at det fundament der er, kan benyttes til en ny og videregående udvikling, frem for blot at lade stå til, – og lade den falde. Alternativet vil i givet fald blive, at alt nyt skal starte helt fra grunden, hvilket vil efterlade et 'tomrum' i mange år frem. --- Vi er en del af en tid med 'frustration'. Vi mangler lederskab og samling, såvel i det politiske som i det kirkelige. Vi har ikke et tilstrækkeligt vågent demokratisk samfund. Således absolut heller ikke i kirkelig regi.

Denne artikel er således ud over supplerende betragtninger til mine artikler på www.setnedefra.dk om emnerne, ***'Folkekirken Liv' og om 'Teologiske Betragtninger' m.m.***, der er skrevet for ca ti år siden, ***desuden et 'opråb' til Folkekirken ansvarlige funktioner, --- om --- nu at åbne for en 'dialog'.***

Vore præster har ikke lært deres menigheder om de mest grundlæggende elementer i religionslæren, således bl.a. det forhold, ***'at al religion er skabt af mennesker', – og således også kan ændres af mennesker, bl.a. i pagt/takt med befolkningens udvikling og øgede almene viden. – Jeg vælger derfor heller ikke at vil holde mig tilbage, med mine tanker og betragtninger herom.*** Da jeg for en del år siden gik på pension, satte jeg mig for at skaffe øget teologisk indsigt. Det blev bl.a. en del år på Folkeuniversitetet i Århus, hos samme professorer som på den teologiske uddannelse. Det var meget berigende, og gav mig argumenter til meget af det jeg længe havde ønsket at udtrykke. Det var på dette grundlag jeg udarbejdede de ovenfor omtalte artikler. – ***Hertil tilføjet det argument, at det Evangelisk Lutherske grundlag er bygget på en 'fortolkning', således benævnt en 'fortolkningsreligion'. Men en sådan religion fordrer løbende den nyeste viden. – Folkekirken og dens præster er forblevet på de 'fortolkninger', der var gældende ved Reformationen for 500 år siden. --- Og som kirkens præster fortsat bliver bundet til med 'håndjern', ved at skulle underskrive 'præsteløftet', --- for at få det statslige embede som præster.***

OM DET SUPPLENEDE INDHOLD.

Indholdet handler således om en revision af den Evangelisk Lutherske kirkes 'valg' af indhold. Det er netop vor statslige Folkekirkes grundlag i relation til Grundlovens ord herom. Men Grundloven kan revideres, og må også forventes at blive det i anden sammenhæng. – ***For mig at se er kirkens grundlag netop bygget på et 'jøde-kristent' grundlag, således netop det første der skal fokus på.***

I mine omtalte artikler henviser jeg til 'Apostelmødet' ca år 50, foranlediget af Paulus. Dette møde betegnes teologisk som det første egentlige kirkemøde. Paulus' mange missionsrejser blandt 'hedninger' som det udtrykkes, således befolkninger af anden kultur og dannelsesgrundlag end jøderne, bevirkede netop det grundlag som Paulus stod bag. ***'Apostelmødet' sluttede med den anerkendelse, at de 'kristne' i de omtalte landes befolkninger, blev fritaget for at følge jødisk lovgivning og skikke, således bl.a. Moselov. Moselov var jo også jødernes samfundslovgivning.***

Striden mellem det 'jøde-kristne' og det 'hedninge-kristne', har floreret siden 'begyndelsen'. Men hele vejen i forløbet er det forblevet det 'jøde-kristne' grundlag, der 'knuste' det der var besluttet for 'os' på omtalte møde. Vi i vor del af verden er tilsvarende 'hedninge-kristne', og burde i relation til mødets resultat, være helt fri af Moselov og i øvrigt hele Gl. Testamente, der reelt er jødernes historie.

Min oplevelse er, at 'vi' i folket ikke længere orker at høre ***om det 'jøde-kristne' groteske synd, død og helvedsild.*** 'Vi' fra vor tids 'almue', har tilegnet os en almen viden, hvor dette grundlag ikke opfylder vore oplevelser som kristen religion/gudsdyrkelse, men nok i langt højere grad med det 'hedninge-kristne' grundlag, når det fortsat drejer sig om gudsdyrkelse.

Eller - er vi måske ikke snarere nået dertil, at vi i højere grad kan bygge en forlængelse heraf, med 'livsanskuelser' eller 'dannelsesidealer' til livet som menneske, således i virkeligheden bygget på Jesu liv. Det forekommer mig, at der i befolkningen er et behov for at søge 'ismer'. En sådan 'isme' kan udmærket bygges på Jesu liv, med udgangspunkt i fortolkninger som 'ydmtyghed, nøjsomhed og værdighed'. -

Lad os kalde det Jesu-isme. Mange finder i vor tid opmærksomhed på bl.a. indiske 'ismer' som Buddhismen, Hinduismen, o.m.a. --- ***Men tager vi udgangspunkt i intentionerne fra Jesu liv under hans vandring, da finder jeg et udmærket grundlag for en dannelse af vor egen Jesu-isme,*** netop som et videreførelse af århundredernes religiøse dyrkelse, og som en tidsvarende forlængelse af den kristne kultur i vort land. - Som eksempel på Buddhismen ifølge Dalai Lama, så er udgangspunktet 'kærlighed, medfølelse og tolerance'. Måske netop karakteristisk for indisk kultur. - Men 'vi' skal kunne bygge vort eget indhold om menneskelivet. Og det kan bl.a. Søren Kierkegaard hjælpe os med. --- Vi omgiver os allerede med 'dannelsesidealer', her f.eks. nævnt et eksempel fra en efterskole med ordene 'viden, værdighed og venner'.

I dette 'jubilæumsår' for Luther, er omtalen præget af megen ensidighed. Efter min opfattelse mangler vi at se nærmere på det der historisk reelt foregik forud, sat op mod det grundlag der blev skabt. Jeg savner viljen til at gøre det. Således bl.a. og ikke mindst en anden kritiker af den katolske kirke på den tid, nemlig ***Erasmus af Rotterdam.*** Hans kritik af datidens kirkeorden var meget identisk med Luthers, trods visse modsætninger, men hans vej til ændringer af den Katolske Kirke, var af en anden betragtning. Men Luther og hans tilhængere kom Erasmus i forkøbet, ved at danne en ny kirkeorden ved 'reformation'. Erasmus ville forsoning og ikke splittelse. Dette bør nævnes, idet jeg ser dimensioner i hans betragtninger, vi i dag netop kunne benytte i vor situation, hvor min hensigt er en påkrævet revision af den 'reformerte kirke'. Erasmus var én af datidens centrale personer i udvikling af den europæiske humanisme. For ham var frihed et nøgleord, hvilket gjorde det vanskeligt at forenes med Luther og hans afvisning af menneskets frie vilje. Med billedelig citat her følgende betragtninger herom. ***Ifølge Luther var Gud netop den eneste, der besad en frie og ubunden vilje. Herom skrev han:***

'Fri vilje er helt og holdent en guddommelig betegnelse, og kan ikke tildeles andre end den guddommelige majestæt. For den kan og gør alt, hvad den vil i himlen og på jorden'. - Luther skrev i 1524 bogen 'Om den trælboundne vilje'. ---- Teologen og humanisten Erasmus, tog til genmæle med følgende betragtninger om: 'at mennesket har en fri vilje og argumenterede for sit standpunkt, fordi han mente at moralen i samfundet vil blive truet, hvis mennesket fratages troen på den frie vilje'. --- Som forlængelse sætter jeg dette op sammen med Søren Kierkegaards grundlæggende betragtninger om den frie vilje, --- og vort eget ansvar for eget liv.

Skal kirken samle os på ny, skal præstestanden og menighedsråd indse, at befolkningens almene viden og behov, er af en sådan karakter, at den ikke fortsat bør underkendes. Kirken har aldrig villet lytte til 'sine egne'. Menighederne benævnes 'sognebørn', og sådanne 'børn' skal tie når 'voksne' taler. De 'voksne' bliver således til menighedsrådene, præstestanden og de mange professionelle foredragsholdere, som kommer til at fremstå som 'eksperter'. --- I den kirkelige verden handler det i vor tid alene om 'eksperter'. --- Der vælges ud fra 'navn' og 'position'.

KONKRETE EMNER TIL DIALOG ----- og som forlængelse af tidligere artikler.

I min artikel om 'Folkekirkens Liv', som ovenfor omtalt, er der på side 8 omtalt fem punkter, jeg sætter op som udgangspunkt for en dialog om udvikling. Her dog i en anden formulering:

1. **Vi må have den teologiske viden frem.** Forkyndelsen er bygget på 1500-tallets opfattelse. Med den teologiske viden vi har i dag, vil det flytte på mange forhold, og som vil kunne give en anden 'fortolkning', og dermed et andet grundlag at 'forkynde' på.
2. **Præsteløftet skal enten ophæves eller forandres** i pagt med udviklingen og den nye viden til 'fortolkning'.
3. **I artiklen omtaler jeg et sogn med ca 13.000 medlemmer af Folkekirken.** Men samtidig min analyse af, at det højst er ca 1% der reelt udgør den faste skare, som kirkens aktiviteter bygges på, og som danner grundlag for meningsdannelserne i sognet. Herunder dannelsen af menighedsrådets 15 medlemmer. Sognet har desuden tradition for 'fredsvalg'. Denne trofaste gruppes indflydelse, hævder jeg er alt for stor, og en hindring for dialog og bredere meningsdannelse. – Men alle døre er lukket for dialog.
4. **Det er ligeledes min opfattelse, at der bør åbnes for andre end teologer til præsteembeder.** Der skal et bredere eller andet grundlag til at møde 'befolkningen', for dermed bedre at kunne åbne dialogen med kirkens medlemmer. Jeg påstår direkte, at præstestandens 'verden' og 'jobvilkår', er i modstrid med flertallet af befolkningen, --- og deres 'livsvilkår'.
5. **Til præster, provster og biskopper siger jeg direkte 'kom så i bevægelse'.** Alt er jeres ansvar i sammenhæng med menighedsrådene. – Og I er alle valgt af menighedsrådene, som alene retter sig efter jer i en sådan sammenhæng. **Således en ring der er sluttet omkring det 'uforanderlige'.**

Som et videre bidrag til dette supplerende tillæg, vil jeg endnu engang som indledningsvis omtalt, trække forholdet frem omkring 'Apostelmødet', og den adskillelse der blev besluttet mellem 'jøde-kristne' og 'hedninge-kristne'. En opdeling der har bevæget sig fra kirkens grundlæggelse, men hvor det blev det 'jøde-kristne' der sejrede og overtog magten, ja helt frem til vor tid. Derfor omtalen under pkt. A.

- A. Lad os gå tilbage i **Kirkehistorien**, netop til begyndelsen af det 2. århundrede, med en person ved navn **Markion** (fra år 80 til 160 e.kr.). Han var fra Lilleasien (hedninge-kristen). Han omtales som den første der samlede skrifterne. Dog fra evangelisterne alene med **Lukas Evangeliet** (Lukas var tilsvarende fra Lilleasien, og således også hedninge-kristen). – Netop samlet af en '**hedninge-kristen**', **men som antagelig har lyttet til Markus's udsagn, og evt. til den teoretisk/hypotetiske talende kilde Q** (se nedenfor) ----- **Men for Markion således helt uden det vi benævner 'Gl. testamente'**. Han tilknyttede sig imidlertid menigheden i Rom, men blev dog udstødt efter nogen tids forløb. Dannede herefter sin egen menighed. – Kan imidlertid ikke finde svar på, hvad der videre skete med denne menighed.

Vi skal så have den oplysning med, at den bibel Folkekirken og andre med den benytter, blev til gennem et langt forløb, med mange personers delagtighed. Dog endeligt fastlagt i sin nuværende form i året 367. – Således fortsat grundlaget for 'vor' bibel. --- Men den benyttes som det jeg benævner som jøde-kristent. Det må antages, at de pågældende forsamlinger har haft en overvægt af 'jøde-kristne'. Det er således det grundlag jeg vil påvirke til en ændring af. Det 'hedninge-kristne' grundlag mener jeg er et meget smukkere og mere positivt kristent religiøst grundlag, og tilmed uden at det kan kaldes en 'anden religion', men alene en revision af det etablerede. Sammenhængen mellem Ny Testamente og 'Gl. Testamente', som det forkynedes og læses i kirken, forekommer mig mest af alt alene som historisk, ud fra et jødisk-religiøst grundlag. --- Jeg efterlyser en 'hedninge-kristen' forkyndelse, rensset for gl. testamentlige tekster, -- måske som en ny kirkelig retning.

Fra mit barndomshjem og den søndagsskole jeg deltog i (endda i et Indre Missionsk sogn), var for mig at se tilbage på, udtalt præget af det 'hedninge-kristne' grundlag. **Det hed der 'det glædelige budskab' om, at vore syndere er os forladt. --- Men da så tiden kom, hvor jeg skulle til konfirmationsforberedelse, 'så brød helvede løs'. Her handlede det mest af alt om 'synd, død og helvedsild'. --- Og nu påstår jeg, at den teologiske indlæring jeg har modtaget senere, i langt højere grad har givet mig et fortolkningsgrundlag, identisk med den lærdom jeg fik i min barndom i hjemmet og søndagsskolen. ---** Jeg har således siden dengang, tilegnet mig en udbygning af teologisk indsigt, hvilket også har været til stor glæde for mig. Således bl.a. omkring evangelierne, og om hvem der har skrevet hvad. Jeg bygger nedenstående på det der i mine artikler omtales om '**to-kilde teorien**', om Markus og kilden Q (dog som en hypotese), men som de to der må antages at have været '**de to kilder**', der kan ligge til grund for såvel Matthæus, som for Lukas. – Under punkt B, C og D nedenfor, vil jeg her trække elementer frem som supplerende betragtninger og yderligere tilføjelse, til den revision af vor nuværende kirkeorden, som jeg netop søger at påvirke til.

- B. Lad Matthæus Evangeliet blive sat i parentes. Man troede oprindeligt han var den første der skrev og var 'apostlen' Matthæus. Min indlæring gav mig den oplysning, at man nu ved at det ikke kan have været sådan, men en ukendt, dog jøde-kristen.** Det kan give den forklaring, at Matthæus har fået en alt for stor placering i kirkens forløb. Ser vi på 1. tekstrække, er der angivet rigtig meget af Matthæus. -- Denne første tekstrække er fra ca år 500. Således været gældende i 1.500 år. --- Anden tekstrække er fra 1885, og ikke meget 'bedre' efter mine betragtninger. **Grundlaget præges fortsat af 'synd, død og helvedsild'.** --- **Desuden er Matthæus den eneste der forbinder nadveren med syndsforladelse, og tilmed som det gældende grundlag i kirkens ritual.** – **For mig skader det den smukke handling, som jeg værdsætter, og som vi måske endda selv kan tage med os i form og stil, 'når vort eget liv afrundes'.**
- C. Om helvede.** Hvorfor blev den lokalitet syd for Jerusalem, i en dal på den modsatte side af Zions bjerg med **stednavnet Gehenna** (ser det staves ens på hebræisk og græsk), **oversat til dansk med ordet helvede ?** **Gehenna** var oprindeligt et offersted, hvor man engang bl.a. ofrede børn. Noget med at ofre sin førstefødte el.lign. Blev forbudt efter hjemkomsten fra landflygtighedstiden (587-539 f.kr) og efterfølgende benyttet til afbrænding af affald, således omtales bl.a. indvolde fra dyr, hvilket må have givet stærk lugt. Således også nævnt, at det var til ligbrænding af henrettede. Dog ikke jøder, der ifølge omtalen altid kunne få tilgivelse i dødsriget, hvis man 'angrede' sine synder (kan måske forklare, at Jesu legeme blev udleveret til familien). –
- Men i dag brænder der ingen ild i Gehenna. – 'Helvedesilden' er slukket og 'død'. Men kirkens forkyndelsen fortsætter med 'synd, død og helvedsild'. --- Som efter Grundtvigs betragtninger, --- Og så er det jo noget helt fantastisk, til at 'slå' menighederne i hovedet med !!!**
- D. Om julelæsning fra Esaias 9,1-6a. Omtalt som 'den hellige lektie' efter 1. tekstrække juledag.** Herunder bl.a. om 'et barn er os givet' og videre – **stort er herredømmet, freden uden ophør over Davids trone og over hans rige – og videre – med ret og retfærdighed fra nu af og til evig tid. Citat slut.** Jeg standser ved, at netop Lukas som indledning i sit evangelium kap. 1,26-38 har skrevet meget identisk hermed. Han var den tredje evangelist der skrev. Lukas's relation var jo ikke ud fra jødedommen, og vi kender ikke til ham før under Paulus's seneste rejser. Hvorfor så netop hos Lukas ?? Er det ud fra 'de to-kilder' der teologisk er en teori om, og som antages begge at have været 'jøde-kristne'. --- Men en 'lægmand' skal jo ikke gøre sig tanker om noget sådan, --- vel ?? Desværre, --- men vi bør kende sammenhængene.

Esaias's skrifter om dette emne er fra tiden omkring 700 f.kr. Der er dog flere med profet-status der har skrevet under dette navn (måske 4). På den tid har vi stadig konger af direkte linie efter David. Som omtalt i min artikel om 'teologiske betragtninger' omtaler jeg netop dette forhold, og skriver om **kong Akas**, der var 'ugudelig'. Han tilbad en anden gud. Ved analyse heraf oplyses det netop at være **guden Baal**. Den sammenhæng med **Baal** er kendt i flere beretninger gennem jødernes historie. **Baal var en afgrødegud som den jødiske gud Jahve oprindeligt også var. Jahve blev nemlig også for jøderne til en krigsgud m.m.** Begge krævede de ofre som dyr etc., men **Baal** krævede tilmed også bl.a. børn. Det hævdes at **Akas** havde ofret to børn i den sammenhæng. ----

Men bemærk som omtalt i min tidligere artikel, så er udsagnet i datid. I den tidsperiode der her er tale om, er der født en sønnesøn af Akas, ved navn Manasse. Faderen var søn af Akas og hed Hizkija (og blev hans efterfølger som konge). Navnet Manasse er jo historisk for jøderne tilbage i tiden. Således som **Josefs søn**, medens han ifølge legenden var i Egypten, gift med Potifars datter, men som efter hjemkomsten til jødernes land, blev optaget blandt Jacobs oprindelige 12 sønner, og kom til at danne en af Israels 12 stammer. **Manassa** blev én af dem, og fik et stort område på begge sider af Jordan floden. **Den betragtning ser jeg mere sandsynlig, end kirkens anvendelse af omtalte kirkelæsning, om en søn der er født os o.s.v., --- og som 'julebudskab om Jesus' (kan forekomme bevidst 'søgt', da min teologiske indlæring har lært mig, at intet tyder på, at Jesus var af Davids slægt, --- (se herom i min artikel på www.setnedefra.dk).** ---

Navnet Manassa må således antages at være en meget bevidst navngivning, der om muligt kan give en bedre forklaring af Esaias's omtale, og kunne give datiden et håb i en meget trængt periode, netop om 'den' der skal komme og samle riget, -- som under David. David er den eneste der har kunnet samle riget, men kun i en periode. Iøvrigt omtales det, at Davids slægt kun sad på tronen frem til landflygtighedstiden, således fra ca år 1000 til ca 587 f. kr. – Og ikke efterfølgende.

--- Og som afrunding i dette supplerende tillæg 2017 --- om Næstekærlighed i biblen (E) og om Grundtvig og alternativet (F):

E. Om næstekærligheden som omtalt i Mattæus evangeliet 22, 37-40, (identisk hos Markus og Lukas) hedder det: 'Du skal elske din næste som dig selv'. Fra mine teologiske kurser fik jeg den indlæring, givet af en nytestamentlig professor, der underviste i græsk og hebræisk, at udtrykket ikke er helt korrekt gengivet fra den originale hebræiske tekst. Det udsagn der blev givet, kan også bekræftes fra anden side, bl.a. ved søgning på internettet. --- Det hævdes at beretningen bag, der handler om 'det største bud i love' (Moseloven), er et direkte citat fra jødernes hellige skrift 'Toraen', skrevet på hebræisk, oversat til græsk, og derfra til bl.a. vor danske bibel. **Forklaringen lyder, at hvis udsagnet oversættes direkte fra den hebræiske grundtekst til dansk, ville oversættelsen komme tættere på originalteksten med følgende ordlyd: 'Du skal elske din næste, --- for han er som du'. --- En sådan ordlyd giver efter min opfattelse, en helt anden mening, end den der 'forkyndes'. Herudfra må jeg tage afstand fra udtrykket, at 'elske sig selv'. Det forekommer mig egoistisk, og uden sammenhæng med kristen 'ydmyghed', --- og Jesu liv.**

F. Sæt Grundtvig på pension i kirkelig sammenhæng. – Jeg savner virkelig at se nye kirkelige retninger, f.eks. med **Søren Kierkegaard's eksistentielle betragtninger**. – Søren Kierkegaard er vanskelig at få 'fod under'. Jeg har imidlertid selv udarbejdet en kort og 'forenklet indgang' til Søren Kierkegaard, til brug for 'ligestillede'. Er tilsvarende indlagt på min hjemmeside www.setnedefra.dk som en 'indgang' og til en 'videre udvikling' til 'os lægfolk'. Vi bør værdsætte vor egen verdenskendte filosof og hans betydelige bearbejdelse af det '**at være menneske**'. --- Således ikke mindst i den revision af kirkens udvikling, jeg søger at påvirke til.

Kierkegaard har ikke beskæftiget sig meget med 'det gamle testamente', ud fra hans opfattelse af, at det ikke er 'kristendom', men mest af alt jødedom. Det er en 'gudsdyrkelse' med 'hævn' og 'straf', ja endda med 'arvesynd'. – Men med det 'nye testaments' gudebillede påpeger han, at det sætter fokus på det modsatte, nemlig 'tilgivelse, barmhjertighed og ydmyghed'. To helt forskellige 'gudebilleder'. – Desuden vil jeg fremhæve en ny bog af Birgit Bertung, med titlen **Kierkegaards Gudsbegreb (udgivet på Forlag1). Det er første gang jeg oplever en så velbearbejdet og pædagogisk velskrevet omtale af Søren Kierkegaards religiøse verden. Den bør kendes i denne sammenhæng. Jeg vil blot omtale et enkelt udsagn herfra om, hvad 'ordet Gud' betyder i Kierkegaards univers. -- For ham er Gud ikke en genstand, men et værdianliggende, nemlig den højeste værdi: **kærlighed, som mennesket skal stræbe efter at følge**. -- (Hertil føjer jeg så min personlige opfattelse, at begrebet 'kærlighed' er så bredt et begreb i vor tid, at jeg ønsker at kunne benytte udtrykket '**værdighed**', og forestiller mig, at opnå samme betydning af ordet, som er hensigten for Kierkegaard).**

--- Og endelig --- vil jeg gentage min omtale om 'livsanskuelser' og 'dannelseasidealer' som beskrevet tidligere. Det forekommer mig som helt afgørende for en 'kirkelig'udvikling', som grundlag for en fornyet samling af befolkningen, at der gøres plads til den form under et udtryk som 'Jesu-isme', eller hvilke benævnelse der kan forekomme bedre passende. Med et tema som: '**ydmøghed, nøjsomhed og værdighed**'.

Men først af alt skal der vises en 'vilje' til en udvikling. ---- Det handler om rettidig omhu, --- og om værdighed overfor kirkens menigheder. – Det søgende menneske, er i vor tid også personer der søger indsigt, forklaring og sammenhæng, om det man 'søger' at forholde sig til. – Der er brug for nytænkning, for at møde tiden og fremtiden. Således til en bredere konstellation af kirkens fremtidige indhold og virke.

Skanderborg 2017

Jørgen Olsen (supplement til serien 'set nedefra')